

Kullamäe maastikukaitseala kaitsekorralduskava 2017-2026

Keskkonnaamet 2016

SISUKORD

1. SISSEJUHATUS.....	3
1.1. Ala iseloomustus	3
1.2. Maakasutus	4
1.3. Huvigrupid	5
1.4. Kaitsekord	5
1.5. Uuritus	5
1.5.1. Läbiviidud inventuurid ja uuringud.....	5
1.5.2. Inventuuride ja seirete vajadus	6
2. KULLAMÄE MASTIKUKAITSEALA VÄÄRTUSED JA KAITSE-EESMÄRGID	6
2.1. Elupaigatüübid	6
2.1.1. Liivakivipaljandid (8220).....	7
2.1.2. Okasmetsad oosidel ja moreenkuhjatistel (sürjametsad) (9060).....	8
2.2. Maastik	9
2.2.1. Tarvastu – Jakobimõisa maastik	9
3. KULLAMÄE MAASTIKUKAITSEALA VÄÄRTUSTE TUTVUSTAMINE JA KÜLASTUSKORRALDUS	10
3.1. Külastusrajatised	10
4. KAVANDATAVAD KAITSEKORRALDUSLIKUD TEGEVUSED JA EELARVE	12
4.1. Tegevuste kirjeldus	12
4.1.1. Loodusõppe- ja puhkemajanduslikud tegevused.....	12
4.1.1.1. Kullamäe külastustaristu (loodusraja) rajamis- ja hooldustööd.....	12
4.1.1.3. Suunaviitade paigaldamine ja hooldus.....	13
4.1.2. Kaitseala piiri tähistamine	13
4.1.3. Kaitsekorra uuendamine.....	14
4.2. Eelarve.....	15
5. KAITSEKORRALDUSE TULEMUSLIKKUSE HINDAMINE JA UUENDAMINE	17
6. KASUTATUD MATERJALID	18
LISAD	19
Lisa 1. Kullamäe looduskaitseala kaitse-eeskiri	19
Lisa 2. Kullamäe MKA kaitse-eesmärkide ja väärtuste koondtabel	22

Vastavalt looduskaitseaduse §-le 25 on kaitsekorralduskava kaitstavate loodusobjektide alapõhise kaitse korraldamise aluseks. Kaitsekorralduskava annab soovitusel kaitseala valitsejale kaitse-eesmärkide saavutamise parimatest viisidest, kuid ei loo õigusi ega kohustusi kolmandatele isikutele.

Kaitsekorralduskava kinnitab Keskkonnaameti peadirektor. Teave kaitsekorralduskava kinnitamise kohta avalikustatakse Keskkonnaameti kodulehel.

Kullamäe maastikukaitseala kaitsekorralduskava on koostatud aastateks 2017 – 2026. Kullamäe maastikukaitseala kattub Kullamäe loodusala. Kava koostamisel lähtuti olemasolevatest andmetest. Kaitsekorralduskava koostamisel juhinduti Eesti Vabariigi kehtivast seadusandlusest ja kaitsekorralduskava koostamise juhendist.

Käesoleva Kullamäe maastikukaitseala kaitsekorralduskava eesmärk on:

- Anda lühike ülevaade kaitstavast alast - selle kaitsekorraldusest, kaitse-eesmärkidest, rahvusvahelisest staatusest, maakasutusest ja huvigruppidest;
- Analüüsida ala eesmärke ning anda hinnang iga põhiväärtuseks oleva elupaiga väärtuse seisundile;
- Arvestades alale seatud eesmärke määrata mõõdetavad kaitse-eesmärgid ja kaitsekorralduse oodatavad tulemused kaitsekorraldusperioodi lõpuks ning 30 aasta perspektiivis;
- Anda ülevaade peamistest väärtusi mõjutavatest tegevustest, kirjeldada kaitseks vajalikke meetmeid koos oodatavate tulemustega;
- Määrata põhiväärtuste säilimisele, taastamisele ja tutvustamisele suunatud kaitsekorralduslike tegevuste elluviimise plaan koos tööde mahu, koha, ulatuse kirjelduse ja orienteeruva maksumusega;
- Luua alusdokument kaitseala kaitsekorralduslike tööde elluviimiseks ja rahastamiseks.

Kaitsekorralduskava oli avalikul arutelul 29. märtsist 10. aprillini 2016. a. Kaitsekorralduskava avalik arutelu toimus 12. aprillil 2016 Tarvastu vallamajas.

Kullamäe maastikukaitseala kaitsekorralduskava koostas Keskkonnaameti Lõuna regiooni kaitse planeerimise spetsialist Meelis Suurkask (e-post: meelis.suurkask@keskkonnaamet.ee).

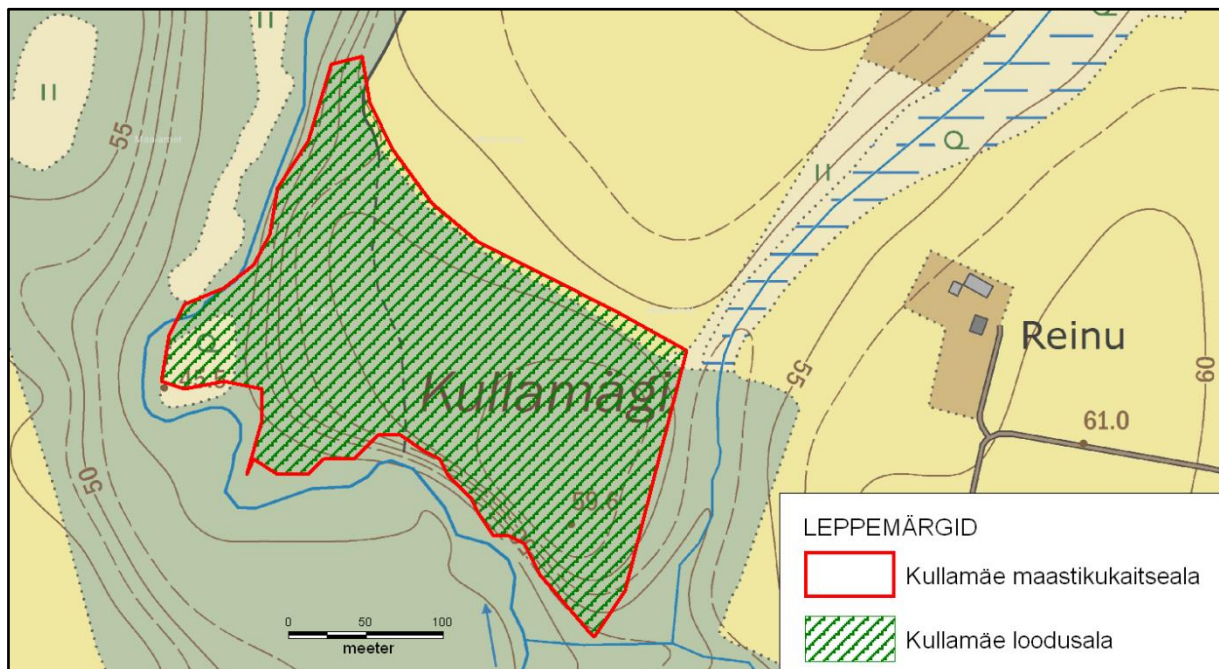
1. SISSEJUHATUS

1.1. Ala iseloomustus

Kullamäe maastikukaitseala asub Viljandi maakonnas Tarvastu vallas Jakobimõisa külas Kullamäel, Mustlast 1,5 km lõunas Tarvastu jõe parempoolsel kaldal. Kaitseala pindala on 5,4 ha.

Kaitseala loodi 1964. aastal Tarvastu jõe ääres oleva Kullamäe liivakivipaljandi ja koobaste ning neid ümbritseva maastiku kaitseks. 1998. aastal kaitseala veidi laiendati, et tõhusamalt kaitsta paljandit, seal asuvaid koopaid ning neid ümbritsevat maastiku.

Kullamaa maastikukaitseala on 2016 aasta seisuga uuendamata kaitsekorraga kaitseala. Keskkonnaregistrisse kantud kaitseala piir on joonestatud väga üldiselt ja ei vasta looduslikele piirimärkidele (joonis 1). Kaitsekorralduskavaga tehakse ettepanek kaitseala kaitsekorra uuendamiseks ning piirijoone korrigeerimiseks vastavalt looduslikele piirimärkidele.

Joonis 1. Kullamäe maastikukaitseala ja Kullamäe loodusala piirijoon Keskkonnaregistri andmetel.

Kullamäe maastikukaitseala piirikirjeldus

Kullamäe maastikukaitseala välispiir (edaspidi piir) kulgeb Tarvastu vallas Ööpiku (A58) talu maa kagunurgast mööda oja kuni Tarvastu jõeni, sealt mööda Tarvastu jõe vasakut kallast allavoolu kuni metsa piirini Irve (A57) talu maal. Edasi kulgeb piir Irve (A57) ja Ööpiku (A58) talumaal mööda metsa ja haritava maa piiri kuni Ööpiku (A58) talu idapiirini ning mööda seda kuni nimetatud talu maa kagunurgani.

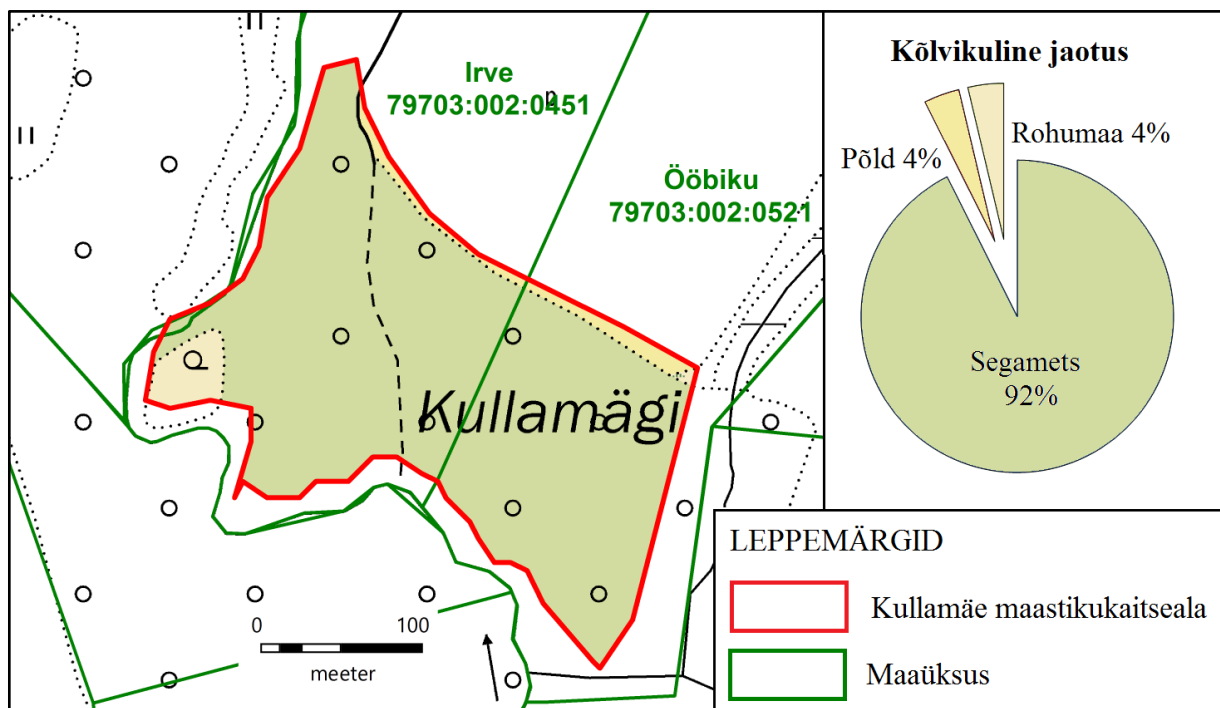
Kullamäe maastikukaitseala välispiiri kirjeldus on koostatud riigiettevõtte Eesti Maauringud 1992. aasta maakasutuskaardi (mõõtkava 1:10 000) ja talumaade osas vastavalt 1939. aasta Katastri Ameti skeemilise kaardi (mõõtkava 1:10 000) alusel.

Vabariigi Valitsuse 5. augusti 2004. a korralduse nr 615 „Euroopa Komisjonile esitatav Natura 2000 võrgustiku alade nimekiri” lisa 1 punkti 2 alapunkti 132 kohaselt hõlmab Kullamäe maastikukaitseala Kullamäe loodusala (EE0080503), kus tegevuste kavandamisel tuleb hinnata nende mõju kaitse-eesmärkidele, arvestades Natura 2000 võrgustiku alade suhtes kehtivaid erisusi. Kullamäe loodusala on moodustatud, et kaitsta elupaigatüüpe liivakivipaljandid (8220) ning okasmetsad oosidel ja moreenikuhjatistel (sürjametsad) (9060).

1.2. Maakasutus

Kogu kaitsealune maa asub kahel eraomanikule kuuluval katastriüksusel (joonis 2). Mõlema kinnistu sihtotstarve on 100% maatulundusmaa.

Kõlvikuliselt on Kullamäe maastikukaitsealal kõige rohkem segametsasid, mis moodustab ala pindalast 94%. Rohumaa moodustab kaitseala pindalast 4%. Rohumaa puhul on tegemist mittekasutatava luhaniiduga Tarvastu jõe lammialal. Ülejäänud 4% moodustab kaitseala põjaosas olev põllumaa, mis on kaitseala koosseisus piirjoone ebatäpsuse tõttu.

Joonis 2. Kullamäe maastikukaitseala maomand ja kõlvikuline jaotus.

1.3. Huvigrupid

- **Kohalikud elanikud** – Kohaliku ressursi kasutamine – jahipidamine, marjade, seente ja teiste metsa kõrvalsaaduste korjamine; ala kasutamine puhkealana.
- **Jahimehed** – Jahipidamine.
- **Keskkonnaamet** – Kaitseala valitseja. Maastikukaitseala ja loodusala kaitseväärtuste säilimine ja võimalusel nende seisundi paranemine. Ala kaitseväärtuste säilimiseks vajaminevate tööde teostamine/korraldamine.
- **Riigimetsa Majandamise Keskus** – Maastikukaitseala tähistamine ja piiritähiste hooldamine.
- **Keskkonnaagentuur (KAUR)** – Maastikukaitseala ja loodusala puudutava seireinfo kogumine ja analüüsimine.
- **Teadlased** – Maastikukaitseala ja loodusala elustiku ja ökoloogiliste tingimuste uurimine. Liigilise mitmekesisuse ja arengusuundade uurimine. Elupaikade säilimiseks sobivate tegevuste väljatöötamine, elluviimine ja tulemuslikkuse hindamine.

1.4. Kaitsekord

Kogu Kullamäe maastikukaitseala territoorium asub piiranguvööndis. Kullamäe maastikukaitsealal kehtib „Looduskaitseaduses“ sätestatud piiranguvööndi kaitsekord kaitseeskirjas välja toodud erisustega (lisa 1).

Kaitsealal on keelatud veekogude kuju ja veetaseme muutmine; maavarade ja maa-ainese kaevandamine; uute maaparandussüsteemide rajamine; jäätmete ladustamine; väetiste ja mürkemikaalide kasutamine metsamaal ja looduslikul rohumaal; puhtpuistute kujundamine ja energiapuistute rajamine; uuendusraie, välja arvatud turberaie perioodiga vähemalt 40 aastat, kusjuures kaitseala valitsejal on õigus esitada nõudeid raieaja, puidu kokku- ja väljaveo ning puistu koosseisu ja täiuse osas.

Inimestel on lubatud viibida, korjata seeni ja marju, pidada jahti ning püüda kala kogu kaitsealal. On lubatud kuni 50 osalejaga rahvaürituste korraldamine selleks ettevalmistamata kohtades. Rohkem kui 50 osalejaga rahvaürituste korraldamine selleks ettevalmistamata kohtades on lubatud üksnes kaitseala valitseja nõusolekul. Kaitseala teedel on lubatud sõidukiga sõitmine.

1.5. Uuritus

1.5.1. Läbiviidud inventuurid ja uuringud

Esimene Kullamäe urgusid kirjeldav rahvapärinus on üles kirjutatud 1889. aastal. Teadaolev esmane loodusteaduslik kirjeldus on pärit J. Rummalt aastast 1920. 1930. aastate esimesel poolel on paljandit ja koopaid kirjeldanud K. Orviku, hiljem (tõenäoliselt 1970. aastatel) Ü. Heinsalu. 1997. aasta suvel teostasid paljandi ja koobaste seisü ülevaatuse A. Kleesment ja E. Pirrus. 1997. aastal kirjeldas koopaid ja tegi paljandis morfomeetrilisi mõõdistusi A. Vellak.

1997. aasta suvel viidi läbi Kullamäe paljandi ja koobaste morfomeetriliste parameetrite määramine. Selle tulemusel saadi kalda kõrguseks 8,5 m, paljandi kogupikkuseks 31,1 m.

Paljandi seinami pikkus on 31,1 m, maksimaalne kõrgus 4,1 m ja seinami pindala 63,2 m² (Vellak 1998).

2014 aastal viidi Keskkonnaameti poolt läbi kaitseala elupaigatüüpide kordusinventuur. Inventuuri tulemusena täpsustati elupaikade levikut ning nende seisundit. Inventuuri tulemused on aluseks kaitsekorralduskava koostamisel.

Riiklik seire

Kullamäe maastikukaitsealal riiklikku seiret ei toimu.

1.5.2. Inventuuride ja seirete vajadus

Kullamäe paljandi morfoloogiline mõõdistamine

Inventuuri käigus on vaja morfomeetristest näitajatest mõõta paljandi pikkus, kõrgus, paljandunud osa ja kalda kõrgus. Samuti tuleb fikseerida paljandi lõhelisus, leida seinami pindala ning mõõdistada paljandis olevad koopad. Kullamäe paljandi morfoloogiline mõõdistamine on vajalik andmete kaasajastamiseks ja seisundi täpsemaks hindamiseks.

2. KULLAMÄE MASTIKUKAITSEALA VÄÄRTUSED JA KAITSE-EESMÄRGID

Kullamäe maastikukaitseala eesmärgiks on Kullamäe liivakivipaljandi ja koobaste ning neid ümbritseva maastiku kaitse ja haruldaste liikide elupaikade kaitse ning avaliku kasutuse tagamine rekreatsiooniliseks tegevuseks. Alljärgnevalt on toodud erinevate kaitseväärtuste lühikirjeldus ja kaitse-eesmärgid. Kaitseväärtused ja neid mõjutavad tegurid on kokkuvõtlikult esitatud lisas 2 tabelis 1. Elupaigatüüpide levik on toodud joonisel 3.

2.1. Elupaigatüübid

Kullamäe maastikukaitsealal on domineerivaks elupaigatüübiks okasmetsad oosidel ja moreenkujatistel. Lisaks sellele esinevad kaitseala kirdeosas rohumaad ja edelaosas liivakivipaljandi elupaigatüüp. Loodusdirektiivi alusel kaitstavateks elupaigatüüpideks on kaitsealal esindatud kaks elupaigatüüpi – okasmetsad oosidel ja moreenkujatistel (9060) ja liivakivipaljandid (8220).

Tabel 1. Kullamäe maastikukaitseala Natura elupaigatüüpide pindalad.

Elupaiga KOOD	Elupaigatüüp	Pindala (ha)	Pindala (ha)	NATURA elupaikade seisund (ha)		
		(Natura andmebaas)	(2014 a. seisuga)	A	B	C
9060	Okasmetsad oosidel ja moreenkujatistel	4,9	4,9	0	0	4,9
8220	Liivakivipaljand	0,1	0,1	0	0,1	0
	Elupaigatüübid kokku	5,0	5,0	0	0,1	4,9

2.1.1. Liivakivipaljandid (8220)

LoD I, KE-jah, LoA-jah¹

See elupaigatüüp hõlmab devoni liivakivi paljandeid Lõuna- ja Kagu-Eestis ürgorgude järskudel veergudel (Paal 2004). Tarvastu jõe järsul kaldal paljandub Aruküla lademe ülemise osa, Tarvastu kihtide violetja alatooniga punakas- ja kollakaspruun keskmiselt tsementeerunud põimjaskihiline liivakivi. Jõeoru veer moodustab 8,5 m kõrguse järsaku, mille alumises osas 31,1 m pikkusel lõigul avanevad devoni kihid kuni 4,1 m paksuselt.

Kullamäe maastikukaitsealal esineb liivakivipaljandi elupaigatüüp Tarvastu jõe kaldal (joonis 3). Paljandi jalami ülesvoolu jäävast osast väljub survealine allikas. Paljandis on kolm koopaava, mis viivad kahte koopasse. Kõige ülesvoolu asuva ava laius on 1,3 m ja kõrgus 1,2 m ning see viib süvendisse, mis juba 2 m sügavusel muutub madalaks käiguks mõõtmetega 0,6 m x 0,6 m. Sellest koopast 7 m allavoolu oleva koopaava laius on 2,5 m ja kõrgus 2 m ning see viib ca 2 m laiusesse võlvja laega käiku, mis on läbitav 6 m pikkuselt ja mille kõrgus on keskosas 1,1 m. Selle koopa põhjapoolset seina mööda voolab välja kitsas allikaoja, mis on uuristanud piki lõhet kitsa tunneli. Need kaks koobast on olnud tõenäoliselt varem omavahel ühendatud. Veel 6-7 m allavoolu on kolmas koopaava mõõtmetega ca 2 x 2 m. Selle taga olev koobas on va 3 m lai, 4 m sügav ja keskosas kuni 1,8 m kõrge. Varasematel andmetel on sellest hargnenud kolm käiku. Koopad on sufosioonilise tekkega (Pirrus 1997). Elupaigatüübi seisund on hea.

Paljandit ohustab külastuskoormusest tingitud ümbruse prahitsamine ning paljandi pinna füüsiline kahjustamine. Kuna paljand on suhteliselt raskesti ligipääsetav, siis see vähendab külastuskoormusest tingitud kahjustusi. Paljandi servades ja ülaservas turnimine rikub väljakujunenud taimestikku, mis omakorda soodustab erosiooni tekkimist. Liivakivi on võrreldes teiste kivimitega üsna pehme ning seepärast on paljandit kerge rikkuda nimele, aastaarvude jm kraapimise teel.

Paljandi ülaservas võlvuvad jõe kohale suured puud, mis tõstavad paljandi vaatamisväärsust. Erilisi korrastustöid ei ole paljandi juures vaja teha, välja arvatud poolpalkidest trepi korrastamine, vähendamaks külastuskoormusest tulenevat erosiooniohtu. Tarvastu jõgi hoolitseb ise rusumaterjali ärakande eest ning säilitab paljandi värskena. Paljand väärrib demonstreerimist kui looduskaitsealune objekt (Vellak 1998).

Kaitse-eesmärk

- Pikaajaline kaitse-eesmärk: Kullamäe maastikukaitsealal on liivakivipaljandi elupaigatüüp säilinud seinami kogupindalaliselt 63,2 m² ulatuses seisundiga vähemalt B (hea).
- Kaitsekorraldusperioodi kaitse-eesmärk:
 1. Kullamäe maastikukaitsealal on liivakivipaljandi elupaigatüüp säilinud seinami kogupindalaliselt 63,2 m² ulatuses seisundiga vähemalt B (hea).
 2. Rajatud või korda on tehtud külustusobjektid liivakivipaljanditega tutvumiseks.
 3. Läbi on viidud inventuur paljandi morfoomeetriliste näitajate kaasajastamiseks.

Mõjutegurid ja meetmed:

+ **Paljand on raskesti ligipääsetav**

¹ LoD – loodusdirektiivi lisa number, KE – Kaitseala kaitse eesmärk, LoA – Loodusala kaitse-eesmärk.

- **Paljandi pinna füüsiline kahjustamine.**
- **Paljandi servade kulutamine tallamise teel.**
- **Paljandi ümbruse prahistamine.**

Meetmed:

1. Üldise looduskaitse teadlikkuse tõstmine.
2. Paljandi morfoloogiline mõõdistamine.
3. Külustusobjektide väljaehitamine ja külustusobjektide hooldamine.

2.1.2. Okasmetsad oosidel ja moreenkuhjatistel (sürjametsad) (9060)

LoD I, KE-jah, LoA-jah

Sellesse elupaigatüüpi kuuluvad Eestis ooside, moreenküngaste ja voorte lagedel ning nõlvadel kasvavad sürjametsad. Taimestikult sarnanevad sürjametsad ühelt poolt salumetsadele (seda tingib toitainerikas muld) ning teisalt loometsadele (päikesepaistelisel nõlvadel ja lagedal võib muld kohati läbi kuivada). Pinnavormide ülaosas valitseb puurindes enamasti mänd, nõlvadel lisanduvad kuusk ja lehtpuud (Paal 2004).

Kullamäe maastikukaitsealal on sürjametsa elupaigatüüp levinud 4,9 hektari suurusel alal (joonis 3). Sürjametsa elupaigas on puurindes valitsevaks liigiks mänd, millele lisandub kuusk ja kask, kohati leidub haaba. Puurinde keskmine vanus on 90 aastat, kohati esineb 120-aastaseid kuuski. Enne loodusala moodustamist on teostatud aegjärgset ja valikraiet, mille tulemusel metsa elupaigatüübi seisund on halvenenud. Madalama liituvusega aladel on alusmets väga tihe. Alusmetsas on valitsevateks liikideks pihlakas, sarapuu, toomingas, magesõstar. Elupaiga seisund on arvestatav (C). Loodusliku arengu tulemusena elupaiga seisund paraneb.

Kullamäe maastikukaitseala metsad on tzoneeritud piiranguvööndisse. Piiranguvööndis ei ole metsade majandamine täielikult keelatud. Kaitseala on vaja hooldada üldkasutatavaid metsaradasid ja võib esineda vajadust paljandi ümbruse hooldamiseks. Kaitse-eesmärkidest lähtudes ei ole otstarbekas metsade majandamist täielikult keelata.

Kaitse-eesmärk

- Pikaajaline kaitse-eesmärk: Kullamäe maastikukaitsealal on sürjametsade elupaigatüüp säilinud vähemalt 4,9 ha ulatuses seisundiga B (hea).
- Kaitsekorraldusperioodi kaitse-eesmärk: Kullamäe maastikukaitsealal on sürjametsade elupaigatüüp säilinud vähemalt 4,9 ha ulatuses seisundiga C (arvestatav).

Mõjutegurid ja meetmed:

- **Metsa majandamine.**

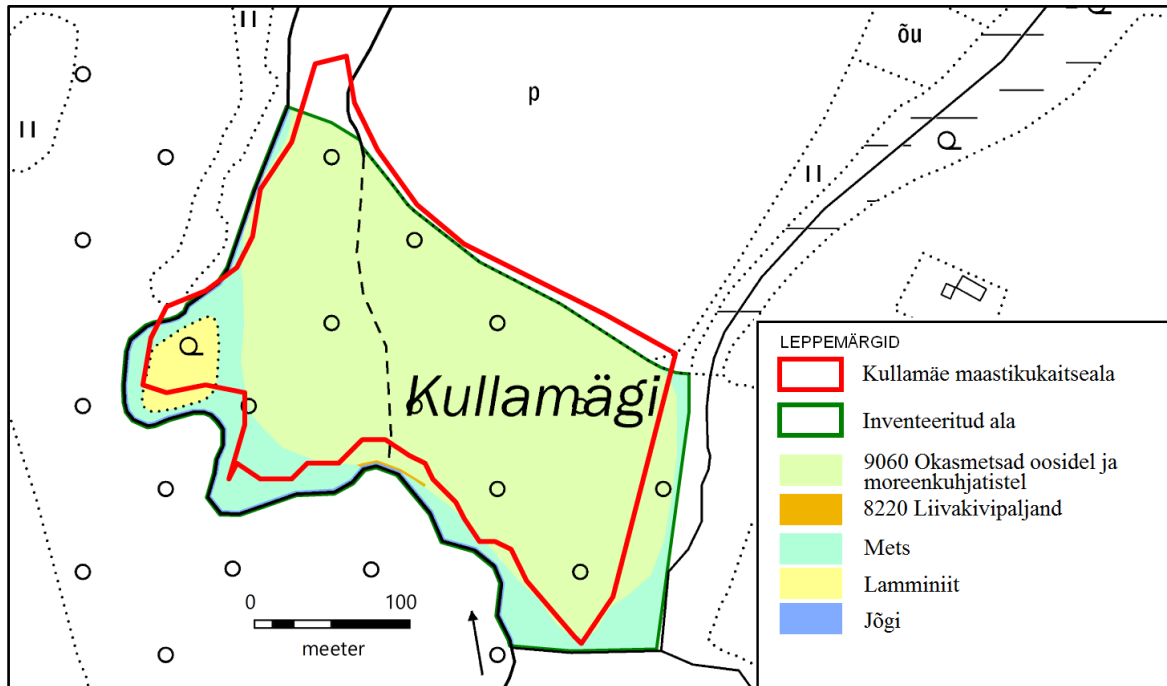
Meetmed:

Metsa majandamine püsimeetsana.

- **Metsaaluse prahistamine.**

Meetmed:

Külustusobjektide regulaarne hooldus.

Joonis 3. Kullamäe maastikukaitseala elupaigatüübid ja kõlvikud.

2.2. Maastik

2.2.1. Tarvastu – Jakobimõisa maastik

Viljandimaa maakonnaplaneering teemaplaneeringu „Asustust ja maakasutust suunavad keskkonnatingimused – Viljandimaa väärtuslikud maastikud“ kohaselt on tegemist maakondliku tähtsusega väärtusliku maastikuga, Tarvastu – Jakobimõisa maastikuga. Ala asub Mustla linnast lõunas ja kagus ning hõlmab Tarvastu jõe orgu, Jakobimõisa, Tarvastu ja Sooviku külasid. Tegemist on Sakala kõrgustiku madalama servaalaga, kus esinevad põhjalõunasuunalised väikevoored. Alal domineerib avatud põllumajandusmaastik, mille ainsaks looduslikuks elemendiks on valdavalt metsa kasvanud jõeorg. Vanemad põllud asuvad voortel, maaparanduse käigus on üles haritud endised madalamad soised niidud. Asustus koosneb üksiktaludest (asundustalud) (Viljandi Maavalitsus 2015).

Kullamäe maastikukaitseala asub kirjeldatud maastiku edelaosas Kullamäe jõe paremal kaldal ning tegemist on metsase mäenukiga põllumajandusmaastiku keskel. Ajaloolise maastikuilme säilimiseks on oluline, et kaitsealal kasvav mets säiliks. Maastikuilma säilimine tagatakse metsaelupaikade kaitsega.

Kaitse-eesmärk

- Pikaajaline kaitse-eesmärk: Ajalooliselt kujunenud planeeringuga maastik on säilinud.
- Kaitsekorraldusperioodi kaitse-eesmärk: Ajalooliselt kujunenud planeeringuga maastik on säilinud.

Mõjutegurid ja meetmed:

– Metsa lageraie.

Meetmed:

Metsa majandamine püsimeetsana.

3. KULLAMÄE MAASTIKUKAITSEALA VÄÄRTUSTE TUTVUSTAMINE JA KÜLASTUSKORRALDUS

Kullamäe maastikukaitsealal on suurimat rekreatiivset väärtust omavaks objektiks Kullamäe paljand. Kullamäe paljand kujutab ennast väga atraktiivset ja huvitavat liivakivi seinamit kolme koopaga ning tõusuallikaga paljandi jalamil. Kohalike jaoks olulise objektina on pärimustes Kullamäe koopaid mainitud juba XVIII sajandil.

Kullamäe paljandi juurde viib põllu servas ja läbi metsa kulgev pinnasrada. Kaldanõlvast alla viiv trepp on halvas korras, mis muudab järsust nõlvast alla mineku ohtlikuks. Viljandimaa maakonnaplaneering kohaselt on Kullamäe maastikukaitseala maakondliku tähtsusega külastusobjekt. Hinnanguliselt külastab Kullamäe maastikukaitseala aastas ca 500 inimest. Külastusobjekti korrastamisest on huvitatud kohalik omavalitsus ja maaomanik.

Visioon

Kullamäe looduskaitseala üldine külastuskoormus on jäänud väheaktiivsele tasemele. Külastuskoormus on suunatud Kullamäe paljandi piirkonda ning on välja arendatud ajakohane külastustaristu.

Eesmärk

1. Kullamäe maastikukaitsealal on korrastatud ja ajakohane külastustaristu, nii organiseeritud gruppidele kui üksikkülastajatele.
2. Kullamäe paljand on kohaliku tähtsusega külastusobjekt ning kaitseala on varustatud asjakohase infostendiga.
3. Korrastatud on nii pinnastee Kullamäe paljandi juurde viiva trepini kui ka trepp.

3.1. Külastusrajatised

Kullamäe loodusrada

Kullamäe loodusrada tutvustab Kullamäe metsa ja Kullamäe paljandit. Kullamäe loodusrada on hooldamata jalgrada, mis on hetkel raskesti läbitav sellele langenud puude tõttu. Raja pikkus on 0,5 km. Rada viib läbi sürjametsa ning Tarvastu jõe järsust kaldast alla kuni paljandini. Kaldast alla saamiseks mõeldud trepp on lagunenu ning kaldanõlva erosiooni vältimiseks on vaja trepp korrastada. Loodusraja taristu hulka kuuluvad metsarada, puhke koht ja trepp. Loodusraja teenindamiseks vajaliku infrastruktuuri juurde kuulub kaitsealast veidi eemal asuv parkimisplats. Parkla serva on planeeritud Kullamäe looduskaitseala ja loodusrada tutvustav infostend. Külastustaristu paiknemine on esitatud joonisel 4.

Meetmed:

1. Kullamäe loodusraja korrastamine ja hooldus.
2. Trepki korrastamine ja hooldus.

Viidad

Kullamäe maastikukaitseala tutvustamiseks on paigaldatud kolm suunaviita. Maanteeameti poolt paigaldatud suunaviit asub Viljandi-Rõngu maantee ja Mustla-Kärstna maantee ristil. Keskkonnateenistuse poolt paigaldatud suunaviit paiknevad Mustla-Kärstna maanteel pinnastele keeraval teeristil ja parkimisplatsil (parkimisplatsi viit on amortiseerunud).

Meetmed:

1. Parkimisplatsil asuva suunaviida uuendamine.
2. Suunaviitade hooldus.

Infostendid

Kullamäe maastikukaitsealal infostendid puuduvad. Kaitseala tutvustamiseks on kavas paigaldada üks infostend kaitsealale viiva teeraja ääres oleva parkla serva. Infostendi asukoht on toodud joonisel 4.

Meetmed:

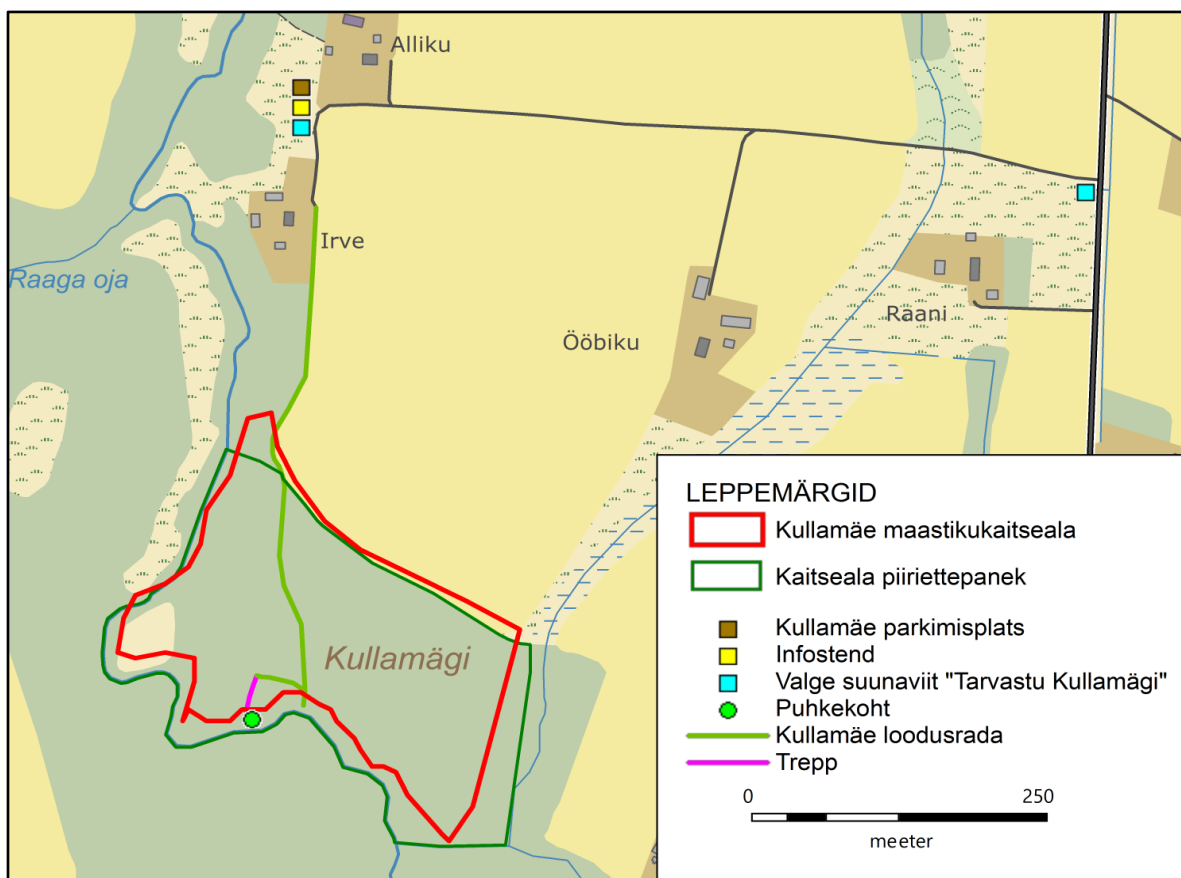
1. Kullamäe maastikukaitsealale infostendi paigutamine.
2. Infostendi regulaarne hooldus.

Parkimisplatsid

Kullamäe maastikukaitseala külastajate tarvis on rajatud parkimisplats, mis asub väljaspool kaitseala kaitsealale viiva teeraja ääres. Parkimisplats on mõeldud kolme sõiduauto jaoks ning on amortiseerunud. Koos loodusraja korrastamisega on vajalik parkimisplatsi killustikkatte uuendamine. Parkimisplats on vajalik kaitseala tutvustamiseks ning on osa Kullamäe loodusraja infrastruktuurist. Parkimisplatsi asukoht on toodud joonisel 4.

Meetmed:

1. Parkimisplatsi rekonstrueerimine.
2. Parkimisplatsi hooldus.

Joonis 4. Kullamäe maastikukaitseala külastusrajatised.

4. KAVANDATAVAD KAITSEKORRALDUSLIKUD TEGEVUSED JA EELARVE

4.1. Tegevuste kirjeldus

4.1.1. Loodusõppe- ja puhkemajanduslikud tegevused

4.1.1.1. Kullamäe külastustaristu (loodusraja) rajamis- ja hooldustööd

Kullamäe loodusraja lahutamatuks osaks on loodusraja alguses olev parkimisplats, pinnastee Tarvastu jõeni, trepp kaldanõlval ning Kullamäe paljandi juures asuv puhke koht. Kaitsekorraldusperioodil on vajalik Kullamäe loodusraja regulaarne hooldamine. Hooldustööde käigus on vajalik raja vabastamine liikumist takistavatest puudest ja raja servade perioodiline niitmine. Loodusraja pikkus on 0,5 km. Kaitsekorraldusperioodil on vajalik kaldanõlval oleva trepi uuendamine. Paljandi juures asuvale puhke kohale on paigaldatud pink.

Kullamäe loodusrada teenindav parkimisplats asub väljaspool kaitseala ning seal ei tehta piiranguid parkla hooldamiseks ja rekonstrueerimiseks. Parkla servas asub kaitseala tutvustav infostend ja paljandile suunav suunaviit.

Kaitsekorraldusperioodil on vajalik parkimisplatsi regulaarne hooldus, vajadusel kruusakatte korrastamine. Infostendi hooldust ja paigaldamist on käsitletud alapeatükis 4.1.3. Kullamäe maastikukaitseala külastustaristu paiknemine on toodud joonisel 4.

Kullamäe maastikukaitsealal külastustaristu hooldustööde tegemisel tuleb lähtuda all toodud tingimustest:

1. Kullamäe maastikukaitsealal ei ole lubatud suuremahulisi (raietööd, materjali vedu jms.) hooldustöid teha lindude pesitsemisajal 1. aprillist kuni 15. juulini.
2. Hooldustööd käigus likvideeritakse murdunud ja ohtlikud puud kuni 5 m kauguselt tee (raja) servast. Erivajadusel likvideeritakse ohtlikud puud rajast kaugusel, mis vastab kuni ½ metsa kõrgusest, eesmärgiga tagada metsateedel (-rajal) liikujate ohutus. (Rajast kaugemal kui 5m asuvad üksikud likvideerimist vajavad puud võib langetada rajast eemale ja jätta metsa alla).
3. Hooldustööde käigus raiutud võsa ja puitmaterjal ei tohi risustada metsateede, -radade, loodusradade ümbrust ja maastikuvaateid. Raiejäätmed tuleb radade vahetust ümbrusest likvideerida. Hooldustööde teostamisel kahjustada saanud teed ja rajad tuleb korrastada, likvideerides metsa väljaveost tingitud pinnasekahjustused.
4. Üksikuid murdunud puid, mis ei ohusta külastajaid, ei koristata.
5. Raietööde käigus kahjustada saanud alusmetsa taimestik korrastatakse, vigastatud põõsaste oksad (vajadusel terve põõsas) lõigatakse tagasi, murdunud noored puud raiutakse jms.

Kullamäe loodusraja ja trepi korrastamine ja hooldustööd on 2. prioriteedi tegevused. Väljaspool kaitseala külastustaristu väljaehitamine ja hooldustööd on 3. prioriteedi tegevused. Töid korraldab kohalik omavalitsus koostöös maaomanikuga.

4.1.1.2. Infostendi paigaldamine ja hooldus

Kaitsekorraldusperioodil on soovitatav paigaldada Kullamäe loodusraja alguses paiknevasse parkimisplatsi serva kaitseala tutvustav infostend. Infostendi soovituslik suurus on A0. Infostend sisaldab Kullamäe maastikukaitseala üldtutvustavat infot ja maastikukaitseala kaarti. Infostendil antakse lühike ülevaade kaitsealal lubatud tegevustest ning kehtivatest piirangutest. Infostend võib sisaldada ka piirkonna koduloolisi lugusid. Infostendi paigaldamise asukoht on toodud joonisel 4. Infostendi materjalid valmistab ette kohalik omavalitsus koostöös Keskkonnaametiga.

Infostendi paigaldamine ja hooldus on 3. prioriteedi tegevus ning töid korraldab kohalik omavalitsus koostöös Keskkonnaametiga.

4.1.1.3. Suunaviitade paigaldamine ja hooldus

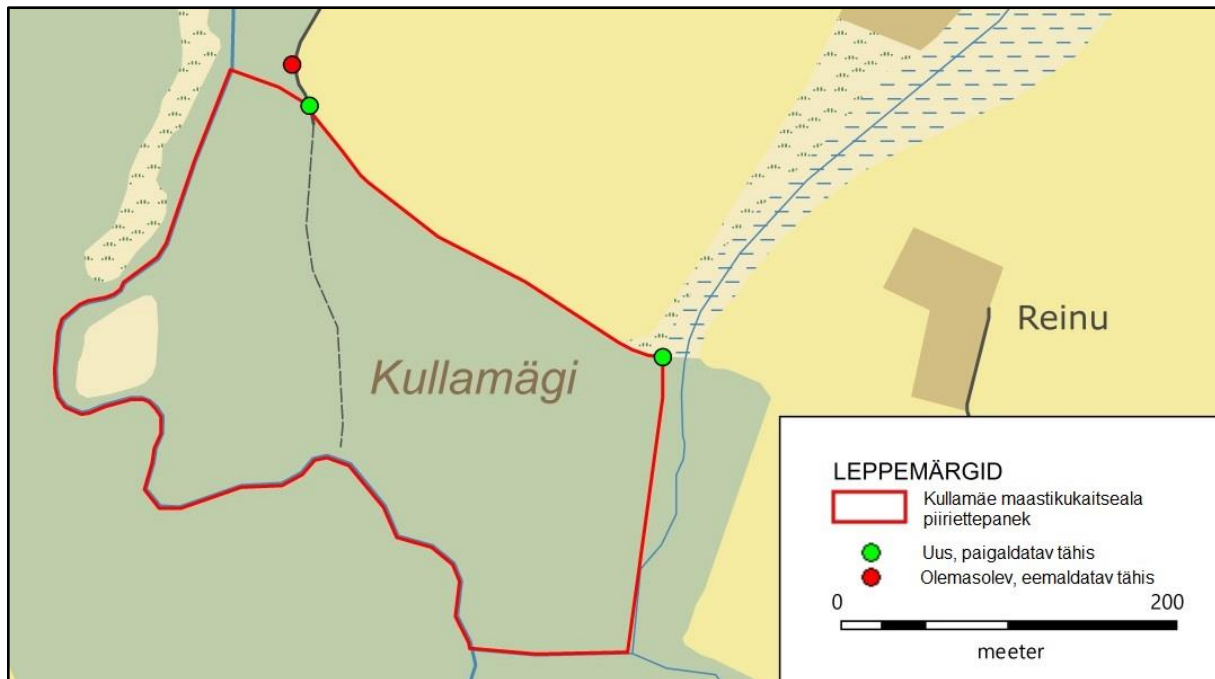
Kullamäe loodusraja alguses paikneval parkimisplatsil asuv suunaviit on amortiseerunud ning vajab uuendamist. Suunaviidale tuleb tekst „Kullamäe paljand 1,2 km“. Suunaviida paigaldab kohalik omavalitsus koostöös maaomanikuga. Suunaviida asukoht on toodud joonisel 4.

Suunaviida paigaldamine on 3. prioriteedi tegevus ja tööd korraldab kohalik omavalitsus.

4.1.2. Kaitseala piiri tähistamine

Kullamäe maastikukaitseala piiri tähistamiseks on paigaldatud üks suur piiritähis. Kaitseala piir vajab uuesti tähistamist peale kaitseala piiri korrigeerimist. Piiri paremaks tähistamiseks on vaja paigaldada üks täiendav keskmise suurusega piiritähis. Piiritähiste asukoht on toodud joonisel 5. Kaitsekorraldusperioodi jooksul on vajalik piiritähiste regulaarne hooldamine ja vähemalt kaitsekorraldusperioodi lõpus tähiste korrastamine, vajadusel asendamine ja võsast välja puhastamine.

Piiritähiste paigaldamine on 2. prioriteedi tegevus ning seda korraldab Riigimetsa Majandamise Keskus.

Joonis 5. Kullamäe maastikukaitseala piiritähised.

4.1.3. Kaitsekorra uuendamine

Kullamäe maastikukaitseala on uuendamata kaitsekorraga ala. Selleks, et tagada Euroopa Nõukogule Natura loodusalade võrgustiku raames võetud kohustused ning Kullamäe loodusala elupaigatüüpide kaitse, tuleb Kullamäe maastikukaitseala kaitsekorda uuendada. Tuleb korrigeerida kaitseala piirijoone kulgemist, mis tuleb viia vastavusse kinnitatud piirikirjelduse ning looduslike piiritähistega. Vastavalt piirikirjeldusele korrigeeritud kaitseala piir on toodud joonisel 5.

Kaitsekorralduskavaga tehakse ettepanek okasmetsad oosidel ja moreenkuhjatistel elupaiga parema kaitse tagamiseks keelata maastikukaitsealal sanitaarraie ja uuendusraie, lubada kujundusraie.

Kaitsekorra uuendamine on 1. prioriteedi tegevus ning seda korraldab Keskkonnaamet.

4.2. Eelarve

Eelarve tabelisse (tabel 2.) on koondatud eelnevate analüüsidenä esitatud tööd, mis on täitmiseks käesoleva kaitsekorralduskavaga ettenähtud perioodi jooksul.

Tabelis on tegevused jaotatud vastavalt tegevuse olulisusele järgmistesse prioriteetsusklassidesse:

- 1) esimene prioriteet – hädavajalik tegevus, millela kaitse-eesmärkide täitmine planeeritavas ajavahemikus on võimatu, see on väärtuste säilimisele ja toimiva ohuteguri kõrvaldamisele suunatud tegevus; kaitsekorralduse tulemuslikkuse hindamiseks vajalik tegevus;
- 2) teine prioriteet – vajalik tegevus, mis on suunatud väärtuste taastamisele, eksponeerimisele ja potentsiaalsete ohutegurite kõrvaldamisele;
- 3) kolmas prioriteet – soovituslik tegevus ehk tegevus, mis aitab kaudselt kaasa väärtuste säilimisele ja taastamisele ning ohutegurite kõrvaldamisele.

Tabel 2. Kullamäe maastikukaitsealal kavandatavad kaitsekorralduslikud tegevused, eelarve ja ajakava.

Nr. ¹	Tegevuse nimetus	Tegevuse tüüp	Korraldaja ²	Priori- teet	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	Maksumus kokku ³
					X*100 euro										
	INVENTUURID, SEIRED, UURINGUD														
1.5.3	Kullamäe paljandi morfoloogiline mõõdistamine	Inventuur	KeA	2								10			10
	TARISTU														
4.1.1.	Kullamäe loodusraja korrastamine ja hooldus	Radade, ja puhke-kohtade hooldamine	KOV/MO	2	2,5	1	1	1	1	1	1	1	1	1	11,5
4.1.1.	Trepi korrastamine	Radade, ja puhke-kohtade hooldamine	KOV/MO	2		12									12
4.1.1.	Kullamäe parkimisplatsi rekonstrueerimine	Muu taristu hooldamine	KOV/MO	3		18									18
4.1.1.	Parkimisplatsi regulaarne hooldus	Muu taristu hooldamine	KOV/MO	3			0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	4
4.1.1.	Kullamäe maastikukaitsealale infostendi info ettevalmistamine ja infostendi paigaldamine	Infotahvli paigaldamine	KOV/KeA	3		6									6
4.1.1.	Infostendide regulaarne hooldus	Infotahvlite hooldamine	KOV	3					1			1		1	3
4.1.1.	Suunaviida uuendamine	Viitade uuendamine	KOV/MO	3		2,5									2,5
4.1.2.	Piiritähise paigaldamine	Kaitsealuste objektide tähistamine	RMK	2			3								3
4.1.2.	Piiritähiste hooldus	Kaitsealuste objektide tähistamine	RMK	2					2		2		2		6

Nr. ¹	Tegevuse nimetus	Tegevuse tüüp	Korraldaja ²	Priori- teet	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	Maksumus kokku ³
					X*100 euro										
	KAVAD, EESKIRJAD														
5.	Kaitsekorralduskava vahehindamine	Tegevuskava	KeA	1					X						X
5.	Kaitsekorralduskava uuendamine	Tegevuskava	KeA	1										X	X
4.1.3.	Kaitsekorra uuendamine	Kaitsekorra muutmine	KeA	1		X									X
	KOKKU														76

1. Peatüki number, kus on tegevuse täpsem seletus.

2. KeA - Keskkonnaamet, RMK – Riigimetsa Majandamise Keskus, KOV – kohalik omavalitsus, MO – maaomanik.

3. X - Keskkonnaameti või Keskkonnaagentuuri poolt täidetavad plaanipärased tööülesanded

5. KAITSEKORRALDUSE TULEMUSLIKKUSE HINDAMINE JA UUENDAMINE

Kaitsekorralduskava tulemuslikkuse hindamise aluseks on perioodiliselt teostatud seired ja inventuurid ning kaitsekorralduslike tööde käigus kogutud andmed. Kaitsekorralduskava perioodi lõpus hinnatakse tulemuste põhjal kaitsekorralduskava edukust.

Kaitsekorralduskava on koostatud 10 aastaks (2017-2026). Käesoleva kaitsekorralduskava täitmise vaheanalüüs teostatakse 2021. aastal, kaitsekorralduskava täitmise analüüs 2026. aastal. Kaitsekorralduskava täitmise analüüs on ühtlasi ka aruanne selle täitmise efektiivsuse osas. Tulemuslikkuse hindamiseks võetakse aluseks alljärgneva tabeli näitajad.

Tabel 3. Kullamäe maastikukaitsealal kaitsekorralduskava täitmise edukuse hindamiskriteeriumid.

Väärtus	Indikaator	Kriteerium	Tulemus	Selgitus
ELUPAIKADE KAITSE				
Okasmetsad oosidel ja moreenikuhjatistel (sürjametsad) (9060)	Elupaiga pindala (ha)	4,9	4,9	Pikemas perspektiivis on seatud eesmärgiks, et elupaiga seisund on vähemalt B (hea).
	Elupaiga seisund	C	C	
Liivakivipaljandid(8220)	Elupaiga pindala (ha)	0,1	0,1	
	Elupaiga seisund	B	B	
MAASTIKE KAITSE				
Tarvastu – Jakobimõisa maastik	Ajalooliselt kujunenud planeeringuga maastik on säilinud	Maastikuvaade on säilinud	Maastikuvaade on säilinud	
KÜLASTUSKORRALDUS ja LOODUSÕPE				
Kullamäe loodusrada	Korrastatud loodusrada (kompl)	1	1	Loodusrada 0,5 km sh. trepp puhkekoht, parkla, suunaviit.
Infostend	Kaasajastatud infostend (tk)	1	1	

6. KASUTATUD MATERJALID

Natura 2000 standardandmebaas. Kättesaadav: <http://natura2000.eea.europa.eu/> [15.01.2016].

Paal, J. 2004. koostaja. Euroopa väärtuslikud elupaigad Eestis. Eesti Keskkonnaministeerium.

Pirrus, E. 1997. Eesti üldlooduse raamat XI osa. Tallinn

Vellak, A. 1998. Viljandimaa liivakivipaljandid ja nende morfoloogilised näitajad. Aruanne. Tartu. Käsikiri Keskkonnaameti Viljandi kontoris.

Viljandi Maavalitsus. 2015. Viljandimaa maakonnaplaneering teemaplaneering. Asustust ja maakasutust suunavad keskkonnatingimused – Viljandimaa väärtuslikud maastikud. Kättesaadav <http://viljandi.maavalitsus.ee/maakonnaplaneering> [19.04.2016].

LISAD

Lisa 1. Kullamäe looduskaitseala kaitse-eeskiri

KULLAMÄE MAASTIKUKAITSEALA KAITSE-EESKIRI

Kinnitatud

Vabariigi Valitsuse 6. jaanuari 1998. a
määrusega nr 2

I. ÜLDSÄTTED

1. Kullamäe maastikukaitseala (edaspidi *kaitseala*) moodustati Viljandi Rajooni RSN Täitevkomitee 17. jaanuari 1964. a otsusega nr 1 «Looduskaitsest Viljandi rajoonis» kohaliku tähtsusega maastikukaitsealana. Kaitseala on loodud Kullamäe liivakivipaljandi, seal asuvate koobaste ning neid ümbritseva maastiku kaitseks.
2. Kaitseala maa-ala on määratletud Vabariigi Valitsuse kinnitatud Kullamäe maastikukaitseala välispiiri kirjeldusega.
3. Kaitseala maa-ala kuulub vastavalt kaitsekorra eripärale ja majandustegevuse piiramise astmele piiranguvööndisse.
4. Kaitseala (piiranguvööndi) piirid kantakse riiklikusse maakatastrisse.

II. KAITSEALA KAITSEKORD

5. Inimestel on lubatud viibida, korjata seeni ja marju, pidada jahti ning püüda kala kogu kaitsealal. Liikumine eramaal toimub vastavalt asjaõigusseadusele (RT I 1993, 39, 590; 1999, 44, 509) ja kaitstavate loodusobjektide seadusele (RT I 1994, 46, 773; 1998, 36/37, 555).
6. Telkimine ja lõkketegemine on lubatud ainult kaitseala valitseja poolt selleks ettenähtud ja tähistatud paikades sealjuures eramaal omaniku loal.
7. Jalgratastega liiklemine väljaspool selleks ettenähtud teid ja radu ning mootorsõidukitega liiklemine ja nende parkimine väljaspool selleks ettenähtud teid ja parklaid on kaitsealal keelatud, välja arvatud teaduslikel välitöödel, järelevalve- ja päästetöödel ning käesoleva kaitse-eeskirjaga lubatud põllumajandus- ja metsatöödel.
8. [Kehtetu - RT I 1999, 49, 547 - jõust. 06.06.1999]
9. Piiranguvööndi metsa kaitse eesmärk on bioloogilise mitmekesisuse ja maastikuilme säilitamine.
- 9¹. Kaitsealal on lubatud alla 50 osalejaga rahvaürituste korraldamine selleks ettevalmistamata kohtades. Üle 50 osalejaga rahvaürituste korraldamine selleks ettevalmistamata kohtades on lubatud üksnes kaitseala valitseja nõusolekul.
10. Kaitsealal on keelatud:
 - 1) veekogude kuju ja veetaseme muutmine;
 - 2) maavarade ja maa-ainese kaevandamine;
 - 3) uute maaparandussüsteemide rajamine;
 - 4) jäätmete ladustamine;
 - 5) väetiste ja mürkkemikaalide kasutamine metsamaal ja looduslikul rohumaal;
 - 6) puhtpuistute kujundamine ja energiapuistute rajamine;
 - 7) uuendusraie, välja arvatud turberaie perioodiga vähemalt 40 aastat, kusjuures kaitseala valitsejal on õigus esitada nõudeid raieaja, puidu kokku- ja väljaveo ning puistu koosseisu ja täiuse osas.

11. Kaitseala valitseja nõusolekul on kaitsealal lubatud:

- 1) muuta katastriüksuse kõlvikute piire ja pindala;
- 2) kinnitada maakorralduskava;
- 3) väljastada metsamajandamiskava;
- 4) uute ehitiste püstitamine, teede, õhuliinide ning muude kommunikatsioonide rajamine.

12. Kaitseala valitseja nõusoleku saamiseks käesolevas kaitse-eeskirjas ettenähtud juhtudel peab vastava loa taotleja või projekti või kava kooskõlastuse taotleja esitama kaitseala valitsejale kirjaliku taotluse. Kaitseala valitseja vastab taotlusele kirjaliku nõusoleku või motiveeritud keeldumisega ja vajaduse korral omapoolsete tingimuste esitamisega nii taotlejale kui ka vastava loa andjale hiljemalt ühe kuu jooksul pärast taotluse saamist. Keskkonnamõju hindamise vajaduse korral on kaitseala valitsejal õigus taotlusele vastamist edasi lükata kuni ekspertiisiakti saamiseni, teavitades sellest nii nõusoleku taotlejat kui ka loa väljaandjat.

Kaitseala valitseja vaatab metsaraie taotluse läbi ja tulenevalt koosluse liigilise ning vanuselise mitmekesisuse säilitamise eesmärgist annab oma kirjaliku nõusoleku või esitab motiveeritud keeldumise ja vajadusel omapoolsed tingimused kümne päeva jooksul pärast taotluse saamist.

12¹. Kaitsealale jääva kaitstava looduse üksikobjekti kaitset korraldatakse kaitstavate loodusobjektide seaduse paragrahvi 5 lõike 5 kohase kaitse-eeskirja alusel, kui käesolev kaitse-eeskiri ei sätesta teisiti.

12². Teaduslikke vältivõid kaitsealal tehakse kaitstavate loodusobjektide seaduse paragrahvis 25 sätestatud korra alusel.

12³. Vabariigi Valitsuse seaduse (RT I 1995, 94, 1628; 1996, 49, 953; 88, 1560; 1997, 29, 447; 40, 622; 52, 833; 73, 1200; 81, 1361 ja 1362; 87, 1468; 1998, 28, 356; 36/37, 552; 40, 614; 107, 1762; 111, 1833; 1999, 10, 155; 16, 271 ja 274; 27, 391; 29, 398 ja 401) paragrahvi 44 lõike 2 alusel määrata kaitseala piires asuva kinnisasja võõrandamisel riigi esindajaks ostueesõiguse teostamisel keskkonnaminister, kellele teatatakse kinnisasja võõrandamisest asjaõigusseaduses sätestatud korras.

III. LÕPPSÄTTED

13. Isikud, kes rikuvad käesoleva kaitse-eeskirja nõudeid, kannavad haldus- või kriminaal- ja tsiviilvastutust seaduses ettenähtud korras.

13¹. Järelevalvet kaitsealal teevad kaitseala valitseja ning teised selleks volitatud isikud, kes on oma pädevuse piires õigustatud kaitsealal tegutsema ka iseseisvalt.

14. Käesolevast kaitse-eeskirjast tulenevad vaidlused lahendatakse kohtus, kuid huvitatud isik võib kaitseala valitseja tegevuse vaidlustamiseks pöörduda ka keskkonnaministri poole.

KULLAMÄE MAASTIKUKAITSEALA VÄLISPIIRI KIRJELDUS

Kinnitatud

Vabariigi Valitsuse 6. jaanuari 1998. a
määrusega nr 2

Kullamäe maastikukaitseala välispiir (edaspidi *piir*) kulgeb Tarvastu vallas Ööpiku (A58) talu maa kagunurgast mööda oja kuni Tarvastu jõeni, sealt mööda Tarvastu jõe vasakut kallast allavoolu kuni metsa piirini Irve (A57) talu maal. Edasi kulgeb piir Irve (A57) ja Ööpiku (A58) talumaal mööda metsa ja haritava maa piiri kuni Ööpiku (A58) talu idapiirini ning mööda seda kuni nimetatud talu maa kagunurgani.

Kullamäe maastikukaitseala välispiiri kirjeldus on koostatud riigiettevõtte Eesti Maauringud 1992. aasta maakasutuskaardi (mõõtkava 1:10 000) ja talumaade osas vastavalt 1939. aasta Katastri Ameti skeemilise kaardi (mõõtkava 1:10 000) alusel.

Lisa 2. Kullamäe MKA kaitse-eesmärkide ja väärtuste koondtabel

JNR	Väärtus	Kaitse-eesmärk	Ohutegur	Meede	Oodatud tulemus
Elupaigatüübid					
2.1.1.	Liivakivipaljandid (8220)	Kullamäe maastikukaitsealal on liivakivipaljandi elupaigatüüp säilinud seinami kogupindalaliselt 63,2 m ² ulatuses seisundiga vähemalt B (hea).	<p>Paljandi pinna füüsiline kahjustamine.</p> <p>Paljandi servade kulutamine tallamise teel.</p> <p>Paljandi ümbruse prahistamine.</p>	<p>1. Üldise looduskaitse teadlikkuse tõstmine.</p> <p>2. Paljandi morfoloogiline mõõdistamine.</p> <p>3. Külustusobjektide väljaehitamine ja külustusobjektide hooldamine.</p>	<p>1. Kullamäe maastikukaitsealal on liivakivipaljandi elupaigatüüp säilinud seinami kogupindalaliselt 63,2 m² ulatuses seisundiga vähemalt B (hea).</p> <p>2. Rajatud või korda on tehtud külustusobjektid liivakivipaljanditega tutvumiseks.</p> <p>3. Läbi on viidud inventuur paljandi morfomeetriliste näitajate kaasajastamiseks.</p>
2.1.2.	Okasmetsad oosidel ja moreenkuhjatistel (sürjametsad) (9060)	Kullamäe maastikukaitsealal on sürjametsade elupaigatüüp säilinud vähemalt 4,9 ha ulatuses seisundiga B (hea).	<p>Metsa majandamine.</p> <p>Metsaaluse prahistamine.</p>	<p>Metsa majandamine püsimeetsana.</p> <p>Külustusobjektide regulaarne hooldus</p>	Kullamäe maastikukaitsealal on sürjametsade elupaigatüüp säilinud vähemalt 4,9 ha ulatuses seisundiga C (arvestatav).
2.2.1.	Tarvastu – Jakobimõisa maastik	Ajalooliselt kujunenud planeeringuga maastik on säilinud	Metsa lageraie	Metsa majandamine püsimeetsana.	Ajalooliselt kujunenud planeeringuga maastik on säilinud